

aluminij

Glasilo delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Prvi aluminij v novi livarni

Pričela se je dolgopričakovana poskusna proizvodnja v novi livarni.

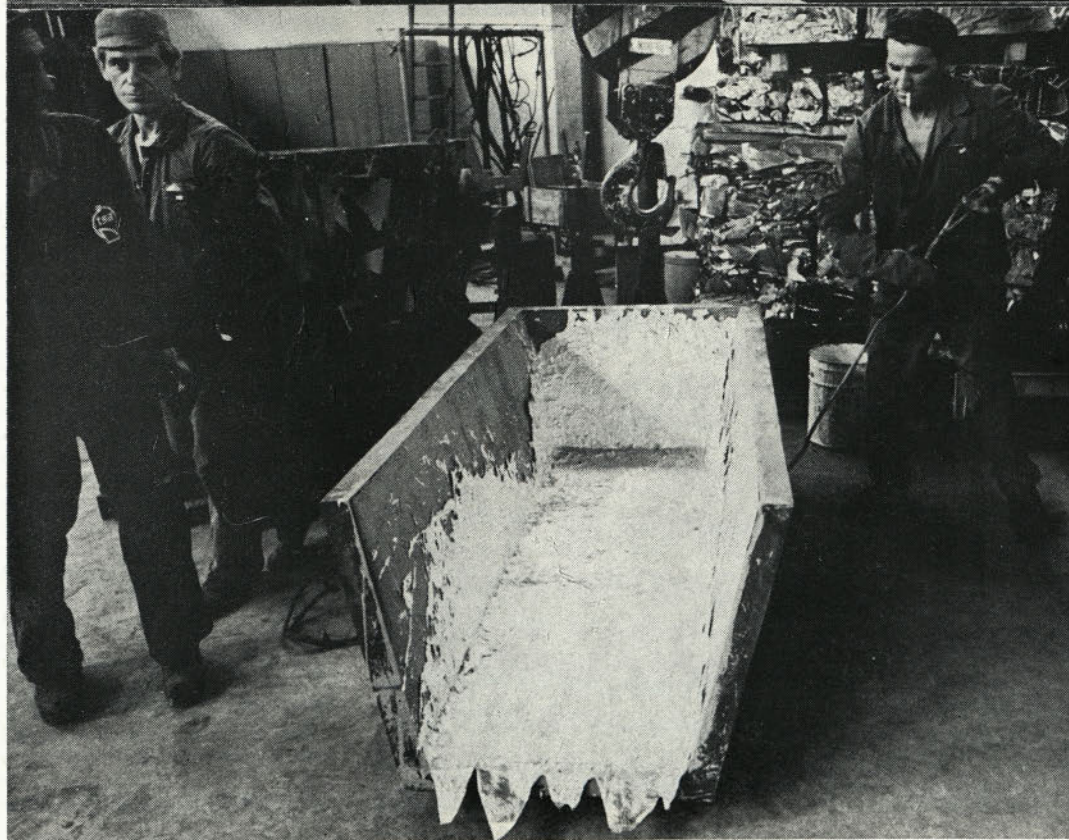
Šestega julija 1981 je bil tehnični pregled za izdajo soglasja za poskusno obratovanje naprav v novi livarni. Po odpravi pomanjkljivosti, ki so jih ugotovili pri tehničnem pregledu, so tretjega avgusta 1981 inšpekcijske službe izdale soglasje za poskusno obratovanje, ki bo trajalo približno šest mesecev. V tem obdobju bo potrebno izvesti zagon vseh inštaliranih strojev in naprav, optimirati proizvodne procese in usposobiti ljudi, ki bodo delali v novi livarni.

V teku je zagon in vroči preizkus delovanja talilnih in livnih peči ter vrtikalnega livnega stroja v južnem delu hale. Prav tako smo pričeli z litjem na livnem stroju, ki je v sklopu linije za litje žice, tako da načrtujemo, da bomo proizvedli prve vzorce žice že v začetku prihodnjega meseca.

Zagonu linije za litje žice bo sledil zagon linije za litje ozkega traku in linije za izdelavo in obdelavo ron-delic.

V mesecu oktobru je planiran zagon linije širokega traku, s čemer bi dejansko pognali vse proizvodne naprave v novi livarni.

Bojan ŽIGMAN

Kaj lahko pričakujemo od tekočega srednjeročnega obdobja

Sprejemanje srednjeročnih planskih dokumentov je v glavnem za nami. Naše naloge in obveznosti so široko in dokaj konkretno zastavljene, toda vedno znova se pojavljajo dvomi o možnostih za njihovo uresničitev. Zapletena gospodarska situacija nam ne daje posebno velikega upanja za skorajšnjo uresničitev vseh planskih nalog, posebej pa še projekta »Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija I. faza«, ki spada med največje tovrstne načrtovane investicijske projekte v SR Sloveniji.

Modernizacija proizvodnje aluminija je za nas življenjskega

pomena, zato se zavedamo, da mora biti v tekočem srednjeročnem obdobju uresničitev tega projekta naš najvažnejši cilj. Priprave na modernizacijo proizvodnje potekajo že več kot 10 let. Proizvodne naprave so zastarele in slabo vzdrževane, tako da po letu 1985 ne dopuščajo več rentabilne proizvodnje. Slaba zaščita okolja ter še posebej nemogoči delovni pogoji delavcev narokujejo na hitro ukrepanje. Vprašali bi se lahko, zakaj potekajo priprave na modernizacijo tako dolgo? Odgovorov, ki takšno stanje opravičujejo oz. ga ne opravičujejo je veliko. Nimam

namena raziskovati, kaj in kdo je kriv za takšno stanje, ker dvomim, da nisem zato dovolj kvalificiran, istočasno pa tudi menim, da je v zadnjem času veliko bolj pomembno nakazati izhod iz nastalega stanja, kot pa raziskovati preteklost. Raziskovanje preteklosti je pomembno le zaradi ugotovitve bistvenih napak, storjenih v preteklem obdobju, da jih bodoče ne bi več ponavljali.

Priznati moramo, da je bilo okrog priprave projekta Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija v naši DO, kakor tudi na SOZD Unial, v preteklem obdobju mnogo hude krvi, toda

končno smo le prišli do spoznanj:

— da bomo investicijski program za modernizacijo najkvalitetneje pripravili sami, saj moramo to področje najbolj poznati,

— da nam je za kvalitetno obdelavo projekta potrebna le delna zunanja pomoč, ki pa je vsekozi pod našo kontrolo,

— da je investitor lahko samo TOZD Proizvodnja aluminija, ob pomoči vseh ostalih TOZD v SOZD Unial in sovlagateljev,

— da za začetne idejne projekte in koncepcije ne bodo potrebni milijardni investicijski vložki.

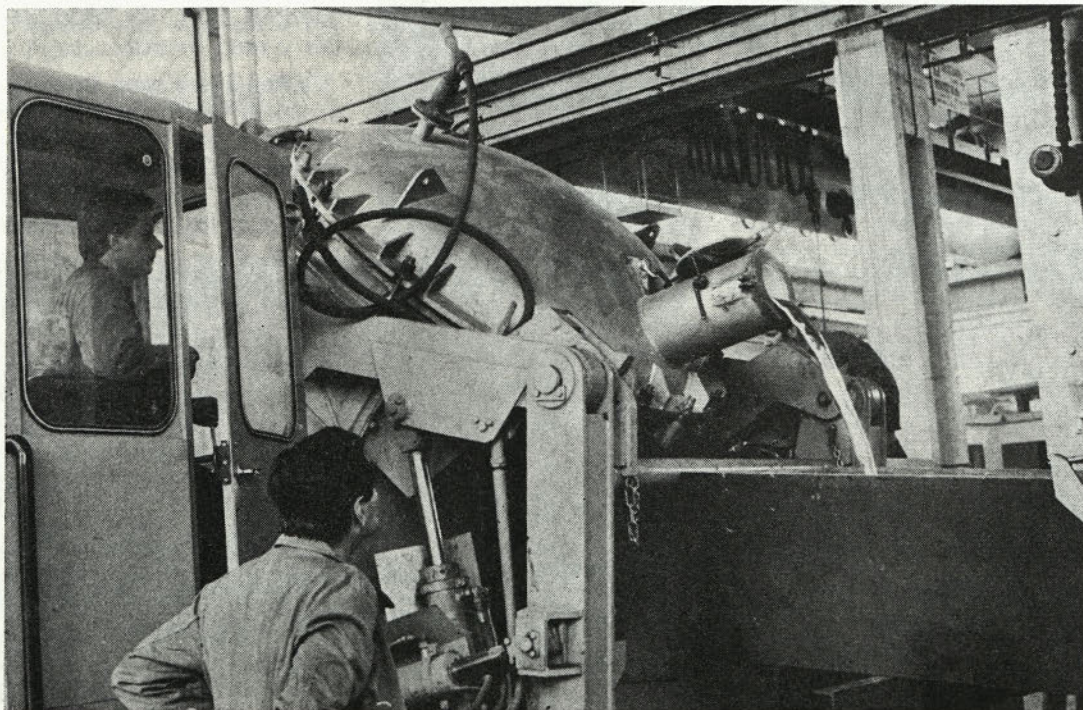
V sodelovanju s Smeltom iz Ljubljane je bila pred kratkim izdelana preliminarna študija: Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija I. faza, ki naj bi bila osnova za izdelavo investicijskega programa. Študija se po vsebini in kvaliteti najverjetneje bistveno ne razlikuje od predhodnih, precej pa je izboljššan organizacijski pristop, ki naj privede do končne realizacije projekta. Do konca leta (1981) moramo poskušati izdelati investicijski elaborat, ali pa vsaj pripeljati projekt do takšne faze, da bo možno odgovoriti na že mnogokrat postavljeno vprašanje: Nadaljevanje proizvodnje primarnega aluminija v Kidričevem da ali ne? Pritrdilen odgovor pomeni modernizacijo proizvodnje po koncepciji opisani v preliminarni študiji. V primeru, da bi pa prišli do spoznanja, da proizvodnja primarnega aluminija v Kidričevem ni več ekonomsko oz. ekološko zanimiva in predvidena modernizacija proizvodnje neupravičena, bo potrebno počasi preusmerjati proizvodnjo. Pomembno je, da do takšnega odgovora pridemo čim prej, saj nam tako ostane več časa za pripravljane modernizacije oz. reševanje zapletenih problemov, ki nastajajo pri preorientaciji proizvodnje. Največkrat zanemarjamo dejstvo, da imamo v naši DO trenutno zaposlenih več kot 200 delavcev z višjo, visoko in srednjo strokovno izobrazbo ter prek 800 kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, za katere modernizacija oz. preorientacija proizvodnje ne bi smela predstavljati nerešljiv problem. Zagotovo pa bo potrebno opraviti večje korekture pri organizaciji dela in sistemu nagrajevanja dela, saj ta že danes ne odgovarjata dejanskim potrebam, še manj pa bi odgovarjala dinamičnim procesoma kot sta modernizacija oz. celo preorientacija proizvodnje. Predpogoj za uresničitev kateregakoli od navedenih ciljev pa je popolna enotnost vseh delavcev naše DO, brez povečevanja tozdocske pripadnosti in zagovarjanja politike »močan TOZD, slaba DO«.

Delavski svet TGA ima že dalj časa napovedano izredno sejo na temo: »Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija«, kate-

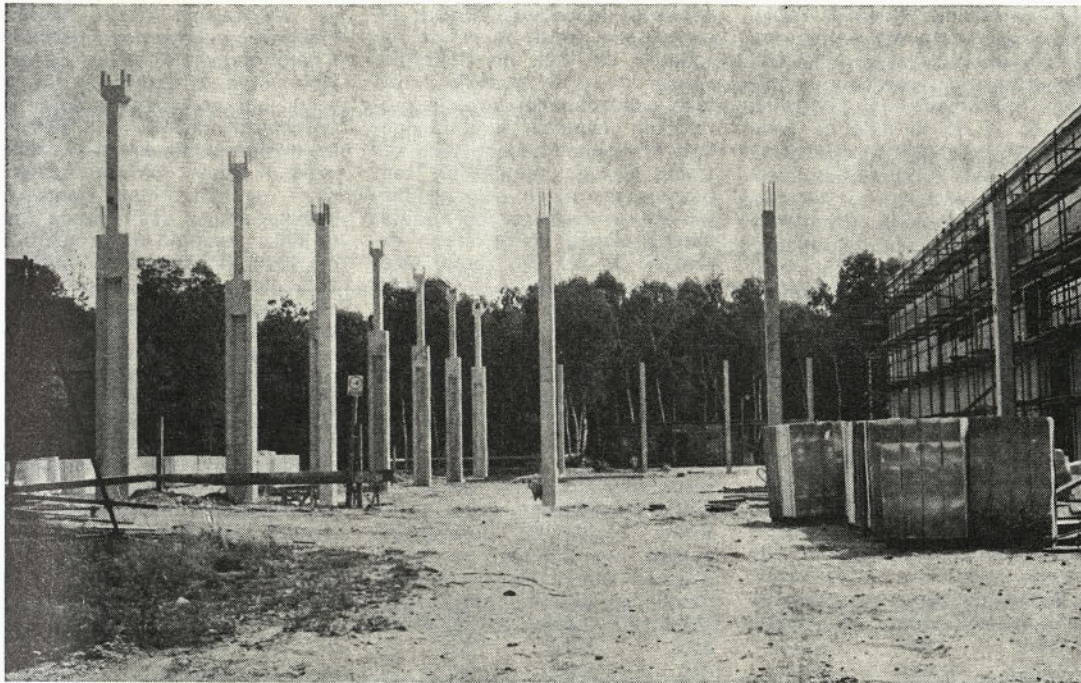
Aluminij iz novega črpalnega stroja

Črpanje z novim strojem

Projekt Proizvodnja izparilnikov napreduje

Gradnja tovarne za izparilce

Zraven projekta »Modernizacija livarne I. faza« je projekt »Proizvodnja izparilnikov« največja trenutno izvajajoča investicija v TGA. Delo na projektu poteka zaenkrat brez večjih zastojev. Gradbena dela na zgradbi so v fazi postavljanja montažne konstrukcije. Postavljeni so stebri, v naslednjih dneh pa bodo montirali nosilce za žerjavno progo, konec meseca avgusta pa je predvidena montaža ostalih ostrešnih nosilcev. Ob glavni cesti nasproti sanitarnega objekta pa je v izgradnji plinska postaja za plin propan-butan. Na tem mestu bo rezervoar volumna 60 m³ in vse ostale signalno varnostne naprave. Zabetonirani so že vsi temelji, v naslednjih dneh pa bomo pričeli s polaganjem kablov, cevodov in vseh ostalih instalacij, ki potekajo v zemlji.

Petindvajsetega julija 1981 je bila odposlana oprema za linijo »EXPANDAL« iz Francije in jo te dni pričakujemo v Kidričevem.

B. Holc

Za čimboljšo organizacijo dela

Pod gornjim naslovom bi lahko razumeli marsikaj, kar bi bilo potrebno še tudi pri nas urediti ter odpraviti vrsto tistih negativnih problemov na katere imamo največ vpliva lahko prav sami. Kljub vročemu poletju, pa aktivnost v nekaterih smereh ni zamrla oziroma pojenjala, ampak traja tudi v dopustniških dneh. Da je temu tudi res tako, nam kaže vrsta sestankov na temo stabilizacija, večji izvoz, večja tehnološka in delovna disciplina kot tudi večja disciplina na vseh ravneh tako v delovnih organizacijah kot občinah, republikah in na najvišjem vrhu našega družbenopolitičnega vsakdanjega življenja.

Stabilizacija ni noben mit, o katerem bi naj le govorili, pa bore malo storili. Žal pa je to dosedaj že marsikje žalostna resničnost, toda ne vedno po krivdi neposrednega proizvajalca delavca, ampak je iskati globlje vzroke še kje drugje. Čeprav so mnogi delavci koristili svoje zaslužene letne dopuste in uživali ob morju ali v planinah, pa je sama proizvodnja morala teči normalno po predvidevanjih ter zastavljenih nalogah in programih. Tudi tokrat je obveljalo ge-

slo, »da moramo tudi med dopusti zagotoviti nemoteno ter redno proizvodnjo«, saj je le-to naš smoter, cilj ter same zastavljene vsakdanje naloge. Vsi se dobro zavedamo, da naš delovni človek potrebuje tudi svoj počitek in s tem obnovitev novih delovnih moči za nadaljevanje svojega dela v delovni organizaciji ali pa bodisi kje drugje. Zato ne gre ob vsem tem razmišljati o tem, da bi morda kdorkoli in komurkoli kratil pravico do njegovega zaslužnega odmora oziroma letnega oddiha v krogu svojih družinskih članov, ampak le poudarjam, da je tisto kar prinaša naš vsakdanji standard in še bolj ugodno letovanje, vloženo delo in s tem tudi večji gospodarski učinek in seveda osebni dohodek. Tu bo morda kdo malce prigovoril (morda celo upravičeno), da še naš dohodek ni takšen, kot si ga želimo in kot ga tudi vsak dan potrebujemo, vendar je to že druga tema, ki pa ima vsekakor mnogo skupnega z našo stabilizacijsko politiko v našem gospodarstvu, ki (tako kot v mnogih državah sveta) v zadnjem času preživlja težke čase, o čemer smo vsak dan dobro informirani preko naših informativnih sredstev.

ra pa se odlaga iz meseca v mesec. Za mnogo manjše in največkrat čisto administrativne probleme smo sklicevali izredne seje samoupravnih organov, za problem, ki pa je velikega pomena tako za našo DO, kakor tudi za SOZD Unial, pa ne najdemo časa. Med tem se v zvezi z omenjenim projektom ni zgodilo nič bistveno novega, da bi lahko o tem informirali delegate delavskega sveta, vendar bi kljub temu bila seja delavskega sveta TGA v zvezi s to problematiko

koristna. Aktivno vplivanje na možnosti za uresničitev projekta je mnogo bolj koristno, kot pa pasivno čakanje in informiranje o že izvršenih dejstvih.

Na koncu se še na kratko povrnimo k naslovu sestavka: Kaj lahko pričakujemo od tekočega srednjeročnega obdobja? Odgovor je kratek in jednat: Mnogo zahtevnih nalog in problemov, ki jim bomo lahko reševali samo z enotnim in bolje organiziranim pristopom.

bj

Tudi naši polletni rezultati so nam dokazali, da kljub napetim gospodarskim odnosom še nismo gospodarili slabo, vendar to ne sme biti dejstvo, da bi v naslednjih mesecih postali lagodnejši, ker nas prav gotovo v tem času čakajo še težki trenutki. Težka energetska situacija od elektrike, ki jo pri nas najbolj potrebujemo, pa tja do mazuta, premoga in tako dalje, nas še kako prisiljuje k največji varčnosti. Tukaj pa je še kako potrebna dobra organizacija dela, ki je tudi garant za naše nadaljnje delovne uspehe. Če malce pogledamo okrog sebe lahko še kako dobro vidimo razne pomanjkljivosti, ki so na videz morda zelo neopazne, so pa bistvenega pomena za nadaljnjo boljše in uspešnejše delo. Pri tem mislim na razno uporabo reprodukcijskega materiala, poraba zaščitnih in varstvenih sredstev, potrošnega materiala ter še mnogo drugega kar vsakdan potrebujemo pri našem delu v proizvodnem procesu ter osebni zaščiti in varstvu. Zavedamo se, da smo morali delati tudi v težkih dneh vročine, ki nas je pestila, vendar je proizvodnja morala teči, zato lahko potrdimo vsi skupaj le to, da smo si kljub manjšim spodrslijem take ali drugačne oblike prizadevali izpolniti naše plane oziroma vse tisto, kar smo si zastavili že na začetku leta, ko smo že vedeli, da bo prav leto 1981 — leto preizkušnje za vse nas, in kot vidimo, je to tudi tako. Toda umikanja s sprejete ter začrtane poti naših programov in planov ni in ne sme nikakor biti.

In če vse skupaj analiziramo kar smo dosedaj naredili in kar nas v naslednjih mesecih čaka, potem bi naša skupna analiza morala biti taka, ki je sprejem-

ljiva za vse nas v delovni organizaciji ne glede na delovno mesto in vrsto dela, ki ga opravlja in na samo strokovnost, kajti prav vsi smo dolžni, da se borimo in trudimo za čimboljšo organizacijo dela tako v proizvodnih dvorinah in raznih delovnih mestih kot v pisarnah, ki so nam glede enotnega in zahtevnega dela potrebne ter mora prav na tej liniji biti v bodoče še boljše, kajti za vse kar napravimo — pa najsibo dobro ali slabo (le-tega sicer ne bi smelo biti) moramo biti enako odgovorni vsi. Ne sme se žal dogajati, da bi moral delavec iz proizvodnje odgovarjati za vsako malenkost — kar je sicer prav in v redu, vendar pa to največkrat ne velja za vse ostale. Poudaril sem že, da za čimboljšo organizacijo dela in vse, kar napravimo, odgovarjamo vsi, pa naj bi to v bodoče na predstoječe zahtevne naloge do konca leta tudi držalo oziroma obveljalo. Za vse skupaj pa mora obveljati pravilo strpnosti, za dobro medsebojno razumevanje in tovarištvu in to tako medčloveško, kot tudi medtozdovsko. Tega smo žal precej pogrešali, in pozabili smo, da je tudi to eden izmed zelo pomembnih faktorjev v našem skupnem delu ter prizadevanju za resnično ter čimboljšo in uspešnejšo organizacijo dela.

Ko bo Al v vaših rokah bo, menda že tudi konec dolgega, vročega poletja ter prisrčno in veselo preživetih dni na letnih oddihih, pa zato z voljo in novimi močmi do novih uspehov, ki naj bi bili zares odraz kolektivnega dela, naporov ter skupne odgovornosti in prizadevanj. V slovi je moč, in če se bomo tega držali tudi mi, potem bodo naši rezultati dela zares skupni in uspešni!

France MEŠKO

Pestijo nas proizvodni ter ostali problemi

Odveč bi bilo govoriti o tem, v kakšnem stanju so danes mnoge naše proizvodne naprave, ki obstojajo seveda z določenimi izboljšavami ali preureditvami od samega začetka obratovanja tovarne. Vsi, ki delamo v neposredni proizvodnji in se s težavami srečujemo vsak dan, to dobro vemo. Prepričan sem, da ni lahko našim delavcem na delovnih mestih, ki se ob težkih pogojih borijo za čimboljše uspehe, nič lažje pa tudi onim drugim, ki nam bi naj naprave vzdrževali. Dejal sem, ki bi nam naj vzdrževali! Seveda s tem ne mislim, da nočejo, vendar brez ustreznega potrebnega materiala tega večkrat ni mogoče napraviti, prizadeti pa so tisti, ki morajo potem v izmenah delati na raznih pogonskih napravah.

Bodimo konkretni. V TOZD Tovarna glinice je mnogo različnih proizvodnih naprav, ki zahtevajo vsaka svojo vlogo v celotni ve-

rigi proizvodnje, imajo pa različne vloge in zato tudi potrebe po vzdrževanju. Elevatorji v skladišču glinice so skoraj v nenehnem vzdrževanju in popravilu, kakšno je pa to delo pa vedo tisti, ki tam delajo. Mnoga tesnila in klinasti jermeni bodo počasi postali problem, o katerem je vredno razmisliti. Da nam v kalcinaciji v belem delu glinice uhaja glinica na vseh koncih in krajih vedo mnogi v DO, da pa le-to morajo pospravljati vsi delavci v tem obratu poleg svojega rednega dela. Ni težko očistiti svojega delovnega mesta pred predajo izmene (to se tudi mora), samo žal je mnogokrat toliko glinice na raznih koncih, da tega kratkomalo ne zmore, posebno še v času rednih letnih dopustov, bolniških (katerih bi morda le lahko mnogokrat bilo mnogo manj) ter še ob raznih priložnostih, kot je pri proizvodnji specialnih glinic, ko se delo

ponekod kar podvoji. Nimam namena sedaj trditi, da je vse narobe in da tega ne zmoremo, vendar ob takih pogojih in pri tako usposobljenih strojnih proizvodnih napravah tega mnogokrat ni mogoče speljati tako kot treba. Seveda prihaja pri tem pozneje do raznih pomanjklivosti, kot so večje porabe mazuta, mnoge okvare na nekaterih napravah, ki so že zaradi prej omenjenih vzrokov slabo vzdrževane in rezultat dela ob koncu izmene je enak zelo slabi oceni, čeprav je bilo več kot preveč garaškega dela v vročini in prahu ter ostalih vplivov.

Razumljivo pa je tudi to, da je pri vsem tem potrebna dobra razporeditev dela ter kar je najbolj pomembno in važno v teh težkih problemih, medsebojna pomoč med tistimi, ki delajo skupaj v izmeni. Da nas ne bodo pestile pa še tiste težave, katerim smo kos sami, pa več dobre-

ga vzdrževanja naših naprav, mnogoveč odgovornosti tistih, ki z njimi opravljajo ter seveda več skrbi tistih, ki skrbijo za to, da bi naj bilo nadomestnih delov ki so potrebni dovolj — tu seveda ne mislim tistih, ki jih z veliko muko in težavo dobivamo iz uvoza — pa tudi pri nas doma ga manjka, ampak vsaj tistega, kar si lahko trenutno pa le napravimo sami. Mnogo skrbi bo odpalo, če bomo vsi skupaj le sprevideli, da mnogo lahko prispevamo tudi sami, največ pa s svojim skrbnim in odgovornim delom, odnosa do naprav in ne nazadnje z večjo delovno disciplino od vrha do zadnjega delovnega mesta v proizvodnem procesu. Ograbimo se neopravičenih in bolniških izostankov (če seveda zato že ni nujne potrebe) in rezultati v proizvodnji bodo boljši, problemi, ki nas vse skupaj pestijo pa vsemanjši, čeprav tudi brez njih ne bo šlo niti v bodoče!

France MEŠKO

Smo za konkretne primere

Anonimnost ni nikoli privedla do kakršnihkoli rezultatov, predvsem še, če anonimni prispevki take narave, ki nimajo nobene zveze z resničnostjo in realnostjo. Takoj lahko rečem le to, da so anonimni dopisniki samo taki tovariši ali morda tovarišice, ki ne upajo na plan s svojimi argumenti, ker sami niso prepričani v njihovo resničnost. Zgodi se namreč, da se tu in tam pojavi kakšen anonimni pisec, ki v svojem sestavku opozarja na nekaj, česar dejansko ni, če pa seveda to le obstoja, potem je potreben

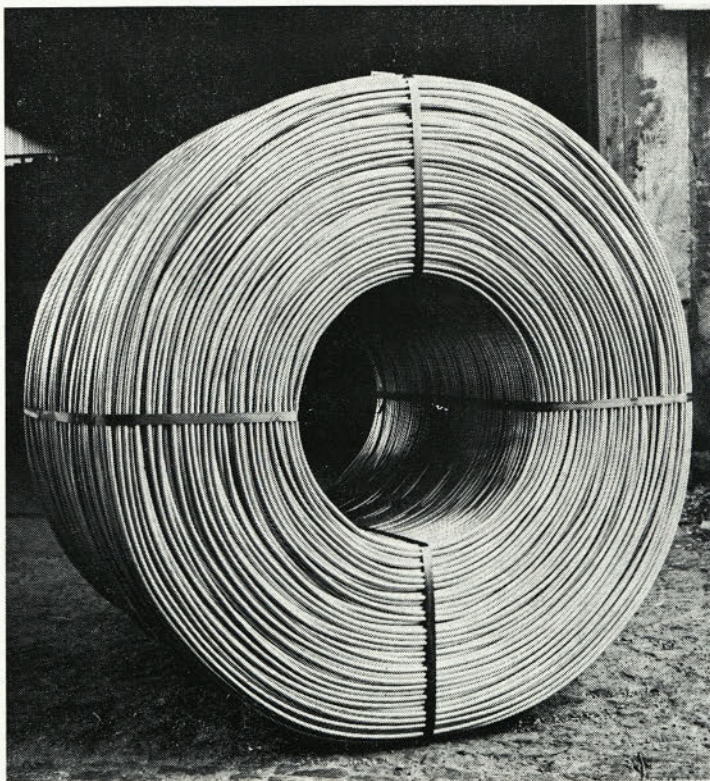
samo konkreten argument, kaj je narobe, komu se godi krivica, kdo je kriv in odgovoren in zakaj recimo — kot nekdo meni, zbori delavcev ne potekajo tako kot bi morali. Pri nas se je namreč tak pojav pojavil glede nerealnosti zborov ljudi oz. delavcev v TOZD (to namreč menj nekdo), kar pa, vsaj upam si trditi, ne bo držalo, ker vsi zbori delavcev v TOZD in DSSS potekajo po zato sprejetih poslovnih preko katerih se ne more in ne sme. Prav gotovo je zbor delavcev zato, da se v njegovi pristojnosti rešujejo za-

deve o katerih je kompetenten in kot edini tisti, ki o določeni zadevi lahko nekaj sprejme ali zavrne. Jaz sem svoj čas v eni izmed številnih našega tovarniškega glasila pisal o tem kaj so zbori delavcev, kakšne so njihove pristojnosti in podobno, pa vidim, da še vedno ni jasnosti o tem, kaj je kompetenca zborov delavcev. Poudaril sem in to ponovo poudarjam tudi kot predsednik enega izmed zborov delavcev, da do pravega odločanja na zborih ne bo prišlo tako dolgo, dokler bo na zborih v točki razprava po določenih točkah dnevnega reda stekla tako, da bo vsak tisti delavec, ki meni, da določena stvar ni v redu, jasno in glasno povedal ter morda celo predlagal drugačno, (lahko se zgodi) boljšo rešitev določene zadeve. Molčanje na zboru delavcev je še vedno naša boleča rana, čeprav delavci že sami dobro vedo, kaj je v njihovi pristojnosti in kaj ne oziroma o čem razpravljajo in odločajo drugi samoupravni organi, kot so delavski sveti ter njihovi odbori, komisije in podobno. Pri obravnavi polletnega poročila o poslovanju recimo v TOZD Tovarna glinice je direktor lepo in jasno povedal o doseženih rezultatih, da sicer nismo poslovali z izgubo, vendar za delitev pač glede na resolucijo ter določene zakonske predpise tega ni moč storiti iz določenih razlogov, ki jih je tudi nanašal. Ne vem, kdo je sedaj krivec, če nekdo meni, da so bili delavci ogoljufani, ker jim niso bili prikazani točni rezultati, ampak tako sicer sklepam jaz osebno, da se je delavcem lagalo in jih zavajalo. Pri tem si prav res nihče ne polni žepov, kot menijo nekateri, ampak so dolžni izvajati resolucijske dokumente in naše sedanje stanje v gospodarstvu ter za uspešnejše in boljše

poslovanje svoje TOZD oz. delovne organizacije. Menim, da si prav nihče ne more kar tako osebno nekaj spravljati v svoj žep, čeprav seveda ne trdim, da v nekaterih sredinah obstojajo tudi take razmere, vendar se kaj hitro ugotovijo napake ter krivci. Ali se tisti, ki menijo to, da si nekdo polni svoje žepce na račun delavcev, katerim se ni moglo nič deliti, zaveda, da so tukaj potrebni konkretni dokazi oz. trdni argumenti. Le-ti pa se ne morejo dokazovati z anonimnostmi, ampak dokazi in to na pristojnih mestih, kajti tudi anonimnost je vrsta dezinformacije, ki ima negativne posledice v samem poslovanju TOZD ali DO. Zato menim, da se je treba anonimnosti še kako izogibati, če hočemo naše obstoječe in vsakodnevno prisotne probleme tudi pravočasno in pošteno rešiti. Čeprav je res takih pojavov anonimnih piscev izredno malo, pa bi le bilo bolje, bi za probleme vedeli prav vsi če jih v bodoče ne bi bilo, da delavci in jih skupaj ustrezno reševali. Izogibajmo se anonimnosti ter stopimo v konkretne akcije!

France MEŠKO

Al žica

**Dopisujte
v
aluminij**

Kako smo poslovali?

Iz tabele I n II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu juliju. Kolona indeks v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primerjavi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1981.

I. Dinamika proizvodnje — indeks fizičnega obsega

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	PLAN 1981		DOSEŽENO				INDEKS			
		VI.	I.-VI.	1980		1981		1981/1980		1981	
				VI.	I.-VI.	VI.	I.-VI.	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TOZD TOVARNA GLINICE											
— Al hidrat	t	9.264	63.305	30.977	69.511	9.044	64.211	82	92	98	101
— Kalcinirana glinica	t	8.900	61.100	10.080	61.776	9.087	61.026	90	99	102	100
— Prodani hidrat	t	420	3.100	1.953	7.836	170	3.177	9	41	40	102
— Skupaj (kalc. gl. + pr. hydr.)	t	9.320	64.200	12.033	69.612	9.257	64.203	77	92	99	100
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
— Elektrolit. Al — hala A	t	1.710	11.700	1.742	11.811	1.625	11.783	93	100	95	101
— Elektrolit. Al — hala B	t	2.115	14.460	2.138	14.573	2.192	14.784	103	101	104	102
— Anodna masa	t	2.388	16.334	1.973	15.837	2.340	15.497	119	98	98	95
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
— E aluminij	t	250	1.560	198	2.111	258	1.558	130	74	103	100
— Al formati	t	1.868	12.635	2.280	12.816	2.040	13.215	89	103	109	105
— Al zlitine: gnetne	t	480	3.505	904	4.360	419	3.642	46	84	87	104
— Al zlitine: livarske	t	1.320	8.990	340	7.536	1.158	8.720	341	116	88	97
— Predzlitine: lastna poraba	t	83	600	68	585	59	528	87	90	71	88
— Prodaja	t	—	10	—	67	—	19	—	28	—	190
— Drogi za kline	t	10	66	—	103	—	60	—	58	—	91
LIVARNA SKUPAJ											
— Pretapljanje	t	4.011	27.366	3.790	27.578	3.934	27.742	104	101	98	101
— Pretapljanje	t	73	430	39	422	102	256	261	61	140	60

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu juliju smo proizvedli 9.044 ton Al hidrata Al 203, kar je 220 ton manj kot smo predvideli v letnem planu poslovanja (indeks 98) in 1.933 ton manj kot isti mesec preteklega leta (indeks 82).

Proizvodnja kalcinirane glinice je 9.087 ton in je v primerjavi z načrtovano večja za 187 ton (indeks 102). Skupna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat) je v tej TOZD odvisna od trenutnih možnosti prodaje, tako smo v obdobju I-VII proizvedli 2 % več hidrata, proizvodnja kalcinirane glinice pa je enaka planirani v letnem planu poslovanja.

Iz tabele II je razvidno, da je pri proizvodnji Al hidrata Al 203 v obdobju I-VII večja poraba boksita (indeks 101), Na hidroksida (indeks 112), poraba pare je enaka planirani, električne energije je porabljeno 97 %, žgane apna pa 64 %.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo v času od januarja do julija presejali tekočega goriva (indeks 101) in pare (indeks 110). Poraba ostalih surovin pa je manjša od predvidene pri Al fluoridu za 56 % in električni energiji za 24 %.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V elektrolizi A smo v juliju proizvedli 1.625 ton elektrolitskega Al, kar 85 ton oz. 5 % manj kot smo predvideli v letnem planu poslovanja in za 117 ton manj kot isti mesec preteklega leta (indeks 93).

V elektrolizi B smo proizvedli 2.192 ton elektrolitskega Al in s tem presejali planirano proizvodnjo za 77 ton oz. 4 %. Proizvod-

ni rezultat obeh elektroliz je v mesecu juliju 3.817 ton in je nižji za 8 ton od predvidenega v letnem planu poslovanja (indeks 100). Proizvodnja elektrolize A in B znaša v obdobju I-VII 26.567 ton in presega plan za 407 ton (indeks 102).

Poraba surovin v hali A je v obdobju I-VII večja od planirane samo pri Al fluoridu (indeks 115) in električni energiji (indeks 101). Poraba glinice in klorita je enaka planirani, anodne mase pa je porabljeno samo 98 %. Odstopanja oz. prekoračitve so tudi v hali B pri kriolitu (indeks 102), poraba glinice je enaka planirani, anodne mase je porabljeno 95 %, Al fluorida 94 %, električne energije pa 99 %.

Proizvodnja anodne mase je v juliju 2.340 ton in je za 48 ton manjša od planirane (indeks 98). Kumulativna proizvodnja je 15.497 ton in je manjša za 837 ton oz. 5 % od predvidene v letnem planu poslovanja.

V obdobju I-VII je pri proizvodnji anodne mase prekoračena poraba električne energije (indeks 102), poraba petrolkokska je enaka planirani, katranske smole je porabljeno 99 %, mazuta pa 69 %.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

V livarni smo v juliju proizvedli 3.934 ton različnih livarniških proizvodov, kar je za 77 ton manj kot smo planirali oz. 2 %. V primerjavi z istim mesecem preteklega leta pa smo proizvedli 144 ton več livarniških proizvodov (indeks 101).

Proizvodni program odstopa od planiranega v obdobju I-VII

II. Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizvoda

Proizvod/surovine	Enota mere	PLAN 1981	DOSEŽENO		INDEKS	
			VI.	I.-VI.	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7

TOZD TOVARNA GLINICE

Al hidrat — Al 203

— Boksit	t *	2.518	2.671	2.541	106	101
— Na hidroksid	t *	0,09214	0,12220	0,10288	133	112
— Para	t	4,450	4,69947	4,47168	106	100
— El. energija	kWh	340,673	339,687	330,914	100	97
— Žgano apno	t	0,0488	0,06085	0,03115	125	64

Kalcinirana glinica

— Tekočgorivo	t	0,12089	0,12093	0,12163	100	101
— Para	t	0,04318	0,04402	0,04752	102	110
— Al fluorid	t	0,00026	0,00011	0,000115	42	44
— El. energija	kWh	40,331	29,589	30,548	73	76

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

Elektrolit. Al — hala A

— Glinica	t	1,920	1,920034	1,91997	100	100
— Anodna masa	t	0,580	0,63000	0,57021	109	98
— Kriolit	t	0,035	0,03459	0,03500	99	100
— Al fluorid	t	0,035	0,04439	0,04018	127	115
— El. energija	kWh	17,929	18,979	18,097	106	101

Elektrolit. Al — hala B

— Glinica	t	1,920	1,92003	1,91991	100	100
— Anodna masa	t	0,570	0,56678	0,54386	99	95
— Kriolit	t	0,035	0,02894	0,03576	83	102
— Al fluorid	t	0,035	0,03814	0,03290	109	94
— El. energija	kWh	17,357	17,005	17,188	98	99

Anodna masa

— Petrolkoks	t	0,67165	0,68472	0,67355	102	100
— Katranska smola	t	0,338015	0,32483	0,33494	96	99
— El. energija	kWh	145	135	148	93	102
— Mazut	t	0,0048	0,00274	0,00329	57	69

* programiran normativ

pri proizvodnji Al formatov (indeks 105), gnetenih zlitin (indeks 104) in predzlitin za prodajo (indeks 190). Proizvodnja E aluminija je dosežena 100 %, livarskih zlitin 97 % in predzlitin za domačo porabo 88 %.

Skupna proizvodnja livarne znaša v obdobju januar—julij 27.742 ton in presega planirano za 376 ton oz. 1 %. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta pa je višja za 164 ton (indeks 101).

Gradivo pripravila:
Dragica Leskovar

Potrebno bo spremeniti sistem delitve sredstev za regresiranje letnega dopusta

Pred sezono letnih dopustov in v sezoni pričetno intenzivno razmišljati, kako bi najceneje izkoristili svoj zaslužen dopust. Mnogo je takih, ki razmišljajo o letovanju na morju, nekaj pa tudi takih, ki v času letnega dopusta postorijo opravke okrog hiše ali ali pa tudi na zemlji, ki jo posedujejo.

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata je sredi maja letošnjega leta ponovno razpravljal in sklepal o tem, da je potrebno spremeniti sedanji sistem delitve sredstev za regresiranje letnega dopusta. Takšne razprave so že tekle lani, izveden je bil tudi referendum o spremembah in dopolnitvah splošnih aktov, ki vsebujejo določbe o regresiranju letnega dopusta, ki pa ni uspel. Po sedanjem sistemu regresiranja razdelimo del sredstev namenjenih za letni dopust po tako imenovani degressivni lestvici, to pomeni, da dobi tisti delavec, ki ima višji osebni dohodek, nižji znesek izplačila in obratno. Preostali del sredstev regresa se pa izplača vsakemu delavcu, ki se izkaže z verodostojnim dokumentom, da je v tekočem letu letoval kjerkoli, vendar izven sedeža svoje občine. Višino tega zneska ugotovijo delavski sveti temeljnih organizacij. Ta znesek takoimenovanega poregresa je različen v posameznih temeljnih organizacijah in se je v letošnjem letu gibal takole:

— v TOZD tovarna glinice	352,35	neto din na dan
— v TOZD Proizvodnja aluminija	290,00	neto din na dan
— v TOZD Predelava aluminija	366,65	neto din na dan
— v TOZD Vzdrževanje	140,30	neto din na dan
— v TOZD Promet	181,25	neto din na dan
— v TOZD Kontrola kvalitete	132,95	neto din na dan
— v DSSS	130,30	neto din na dan

Sindikalni organi in tudi samoupravni organi v delovni organizaciji ugotavljajo, da s tem nastajajo neutemeljene razlike pri izplačevanju poregresa v delovni organizaciji, saj je razvidno, da v tisti temeljni organizaciji, kjer gre na letovanje malo delavcev, dobi posameznik tudi traktat več poregresa na dan, kot v temeljni organizaciji, kjer letuje več delavcev. Zaradi tega je bilo izoblikovano mnenje, da je potrebno spremeniti sistem delitve sredstev za regresiranje letnega dopusta in sicer tako, da bi razdelili okrog 80 % formiranih sredstev za regrese posameznim delavcem, preostali del, to je okrog 20 % sredstev pa bi na ravni celotne delovne organizacije združevale TOZD strogonamensko izključno za urejevanje in vzdrževanje obstoječih počitniških kapacitet in nabavo novih počitniških kapacitet. Znano je namreč, da je letovanje v lastnih počitniških kapacitetah mnogo ceneje, kot če iščemo v glavni sezoni hotelske usluge oz. organiziramo letovanje prek raznih turističnih

agencij. Ugotavljamo tudi, da imamo v Crikvenici na dokaj lepem prostoru naš počitniški dom. Ta počitniški dom je v starih stavbah, ki niso funkcionalno urejene. S srednjeročnim programom smo se obvezali, da bomo poskrbeli za ureditev teh stavb in sicer z adaptacijo. Sedanj lesene stropne in vmesne predelne stene med sobami je potrebno odstraniti in urediti sobe za najnujnejšimi sanitarijami, ki jih človek potrebuje v času letovanja. Vse to se da urediti z razpoložljivimi sredstvi sklada skupne porabe in s sredstvi, ki bi jih zbrali s spremenjenim načinom obračunavanja regresa. Po pripravljem predlogu sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev OD, osebnih prejemkov in skupno porabo ter pravilnikov vseh TOZD in DSSS o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, osebne prejemke in skupno porabo, bo znašala višina regresa za posameznega delavca:

Delavci z OD v preteklem letu	mu pripada	din
do 6.700	3.500	
6.700—7.400	3.300	
7.400—9.300	3.100	
9.300—10.900	2.900	
10.900—12.400	2.600	
12.400—14.200	2.300	
14.200—16.700	2.000	
nad 16.700	1.600	

Pri razdeljevanju teh sredstev smo upoštevali socialni kriterij v razmerju 1:2,2. Cenzusi iz te tabele se bodo pa vsako leto revalozirali v skladu z družbenimi usmeritvami razporejanja dohodka. Tabela je izdelana za leto 1981 in je le informativna, ker so v letu 1981 sredstva regresa že razdeljena po še veljavnih kriterijih splošnih aktov.

Tabela bi se uveljavila z letom 1982, ko jo bo potrebno valorizirati za procent povečanja sredstev sklada skupne porabe iz čistega dohodka v skladu z družbenimi usmeritvami razporejanja dohodka. Če še pogledamo pregled formiranja sredstev za letni dopust in delitev le teh po tabeli za leto 1981 ugotovimo, da je možno formirati bruto 10.817,817 din in da znašajo dajatve 1.588.385,4 din ter ostane na razpolago neto 9.229.431,6 din. Za izplačilo po tabeli bi porabili 7.384.100 din, to je 80,01 %, ostanek sredstev v višini 1.845.331,6 din ali 19,99 %, pa lahko porabimo za vzdrževanje obstoječih kapacitet in nabavo novih.

Mnenja smo, da je potrebno dati prednost ureditvi Crikvenice in da je potrebno vsaj eno stavbo v Crikvenici urediti že do prihodnje sezone. Takšno stališče je bilo dogovorjeno na poslovnem sestanku strokovnih delavcev, dne 9. 7. 1981. Ugotavljamo, da bi lahko po preureditvi počitniških domov v Crikvenici izvajali tam tudi aktivno rekreacijo v sodelovanju z ustreznimi zdravstvenimi ustanovami v Crikvenici.

Sprejet je bil predlog, da bi takoj stekle razprave o tej problematiki v vseh delovnih skupinah in da bi pripravili referendum, ki bi naj bil izveden ob koncu meseca septembra, ko bi se delavci odločili o predlaganih spremembah samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo regresiranje oskrbnega dne. Na tem referendumu bi zraven ureditve regresir-

anja odločali tudi o pobudi aktivna zveze borcev NOV, da se v te akte vnese določilo, da se udeležencem NOV, ki imajo v času udeležbe v vojni ali v času aktivnega in organiziranega dela v NOV priznana doba v vojnem trajanju od 1. 1. 1945 do 15. 5. 1945 in ne dobivajo OD v višini devetmesečnega povprečnega OD v preteklem letu v TOZD v kateri delajo, pravico do izplačila do te višine.

Predlagamo vsem delavcem delovne organizacije, da se o tem temeljito pogovorijo in podajo eventualne dodatne predloge, ki bi jih v času javne razprave bilo možno obdelati in vključiti v predlagane spremembe samoupravnega sporazuma in pravilnikov o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD, osebne prejemke in skupno porabo TOZD oz. DSSS.

Nezgode v mesecu juliju

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD Glinica	—	1	1
TOZD Proizvodnja aluminija	7	—	7
TOZD Predelava aluminija	1	—	1
TOZD Vzdrževanje	4	—	4
S k u p p a j :	12	1	13
DSSS	—	1	1
	12	2	14

Vzroki nezgod: deska, črpalni lonec, el. celica, prebijač, pnevmatski prebijalec, žerjav — kavelj, livni stroj, lužina, ventil, kladivo ter osebni avtomobil.

TOZD GLINICA

1. Plajnshek Franc, mat. št. 4587, iz TOZD Glinica — kotlarina, se je poškodoval 11. julija. Na poti domov se je na delu ceste od HA (nasproti sanitarne 1) zaradi slabe razsvetljave spotaknil ob na cesti ležečo desko ter padel. Pri padcu si je poškodoval palec leve roke.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Kunič Milan, mat. št. 4605, iz TOZD Proizvodnja aluminija HA, se je poškodoval 17. julija. Ponesrečenec je vstavljaj črpalni lonec v voziček za prevoz tekočega aluminija pri tem pa mu je prste desne roke stisnilo med ohišje vozička in lonca.

2. Arnuš Franc, mat. št. 5410, iz TOZD Proizvodnja aluminija HA, se je poškodoval 17. julija. Ponesrečenec je zategoval spone na klinu, ko je prišlo do izbruha na 220 celici in je plamen oplazil ponesrečenca po obrazu in vratu.

3. Milošič Janez, mat. št. 2610, iz TOZD Proizvodnja aluminija HA, se je poškodoval 15. julija. Ponesrečenec je prekladal kline za pnevmatske prebijalce

z vozička na polico. Med delom mu je klin zdrsnil iz rok in padel po nartu desne noge.

4. Valentič Stanko, mat. št. 5768, iz TOZD Proizvodnja aluminija HB, se je poškodoval 22. julija. Ponesrečenec je hotel prebiti na 509. celici skorjo, da bi lahko vstavil črpalno cev, pri tem mu je na prebijalco izpadla glava iz ležišča. Pri nameščanju nazaj v ležišče mu je stisnilo palec na levi roki.

5. Kostič Božidar, mat. št. 5756, iz TOZD Proizvodnja aluminija, HB, se je poškodoval 1. julija. Ponesrečenec je sodeloval pri izvlačevanju zasilnega stikala na el. peči št. 528 pri čemer ga je nihajoči kavelj pomožnih vrvi udaril po obrazu. Utrpel je močan udarec po glavi.

6. Herega Alojz, mat. št. 5028, roj. 9. 5. 1949 iz TOZD Proizvodnja aluminija, HB, se je poškodoval 6. julija. Ponesrečenec je s pnevmatskim prebijalcem prebijal skorjo na el. peči št. 819. Pri delu mu je nenadoma glavo prebijalca zavrtelo in mu je stisnilo gleženj desne noge.

7. Gajser Jožef, mat. št. 5108, roj. 14. 1. 1954 iz TOZD Proizvodnja aluminija, se je poškodoval 22. julija. Ponesrečenec je prebijal skorjo s pnevmatskim prebijalcem, pri sestopu se je zapletel v gumi cevi in pri tem padel ter si poškodoval levo nogo v gležnju.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Bauman Avgust, mat. št. 4903, roj. 28. 7. 1947, iz TOZD Predelava aluminija — livarna, se je poškodoval 22. julija. Ponesrečenec je po končanem litju na 2 B livnem stroju odstranjeval plavač iz katerega se mu je tekoči aluminij zlil po hlačnici in zatekel za čevelj desne noge. Dobil je lažje opeklino.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Poplatnik Ivan, mat. št. 645, roj. 24. 5. 1931, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 2. julija. Ponesrečenec je varil cevovod. V času priprave za novi var je iz netesnega spoja na prirobnicah zgoraj ležečega cevovoda padla kapljica luga na dotični cevovod pri čemer se je odbila ponesrečenca v desno oko. Utrpel je opeklino.

2. Jaušovec Franc, mat. št. 5595, roj. 26. 11. 1960, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 3. julija. Ponesrečenec je montiral pipe pod kondenznimi lonci avtoklavne serije. Pri naslonu z desno roko ob tla mu je po roki padel ventil, ki je bil naslonjen ob steber kondenznega lonca.

Utrpel je močan udarec po nohtu desne roke.

3. Jaušovec Dušan, mat. št. 5661, roj. 28. 10. 1960, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 7. junija.

Pri vijačanju »jakska« mu je matični ključ zdrsnil z matice pri čemer je z roko močno udaril po profilu. Utrpel je močan udarec po sredincu leve roke.

4. Mohorko Vlado, mat. št. 4677, roj. 19. 9. 1951, iz TOZD Vzdrževanje — strojno, se je poškodoval 7. julija.

Ponesrečenec je s sodelavcem izbijal sklopko z osi. Pri enem od udarcev je sodelavcu spodrsnilo kladivo, pri čemer je udaril ponesrečenca po kazalcu leve roke. Utrpel je močan udarec.

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Klajnšek Milan, mat. št. 4653, roj. 19. 2. 1954, iz DS Skupnih služb — Sektor za investicije, se je poškodoval 26. julija.

Ponesrečenec se je peljal z osebnim avtomobilom na delo. V naselju Kidričevo 2 je na njegov vozni pas zapeljala voznica osebnega avtomobila in je prišlo do trčenja. Ponesrečenec je utrpel zlom leve roke. Primer je raziskovala PLM Ptuj.

Frančka ZAJŠEK

Disciplinski ukrepi

1. Franc Tomažič, mat. št. 2431, TOZD Vzdrževanje, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 15 % neto OD,

2. Pintarič Miran, mat. št. 5248, TOZD Predelava aluminija, povzročil nered v TOZD, izrečen ukrep — denarna kazen, 5 % neto OD,

3. Stanko Pukšič, matična št. 5634, TOZD Predelava aluminija, neopravičeno izostal z dela in predčasno zapustil dela in naloge, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 12 % neto OD,

4. Zdenko Gajzer, mat. št. 5381, TOZD Vzdrževanje, žigosal žigosno kartico sodelavcu, izrečen ukrep — opomin,

5. Roganov Koloman, mat. št. 3166, TOZD Predelava aluminija, neopravičeno izostajanje z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja,

6. Janez Šilak, mat. št. 5455, TOZD Predelava aluminija, neopravičeno izostal z dela in predčasno zapustil dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 12 % neto OD,

7. Kmetec Ivan, mat. št. 5574, TOZD Glinica, v nočni izmeni odklonil dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšalne odškodnine v znesku 5 % neto OD,

8. Franc Mohorko, mat. št. 2276, TOZD Glinica, prišel na delo v vinjenem stanju, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšala v znesku 5 % neto OD,

Jože Dikavčič, mat. št. 2957, TOZD Glinica, prišel na delo v vinjenem stanju, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšala v znesku 12 % neto OD,

10. Irgl Franc, mat. št. 1681, TOZD Vzdrževanje, malomarno opravljanje del, izrečen ukrep — opomin,

11. Emeršič Branko, mat. št. 5358, TOZD Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 6 mesecev, plačilo pavšala v znesku 10 % neto OD,

12. Kovačec Anton, mat. št. 5576, TOZD Proizvodnja aluminija, prišel na dela v vinjenem stanju, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšala v znesku 10 % neto OD,

13. Jerič Jurij, mat. št. 5268, TOZD Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin, plačilo pavšala v znesku 20 % neto OD,

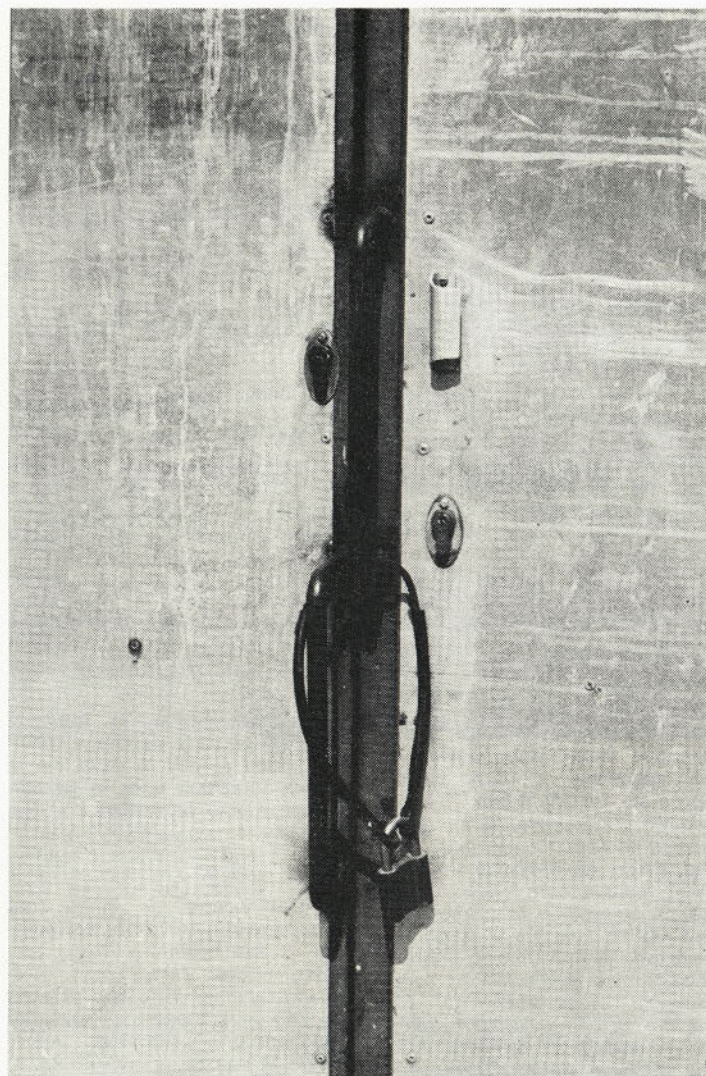
14. Mustafa Brojaj, mat. št. 5723, neopravičeno izostal z dela 2 krat po eno uro, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšala v znesku 2 %, neto OD,

15. Suljič Mehmedalija, TOZD LLBK Trbovlje, brez dovoljenja vzel viličarja ter na dvorišču prevrnil paleta, izrečen ukrep — javni opomin,

16. Beganovič Mujo, TOZD LLBK, bil v vinjenem stanju, povzročal nered, zapustil dela predčasno, izrečen ukrep — denarna kazen 10 % neto OD, in plačilo oz. povračilo škode,

17. Ramar Zikreta, TOZD LLBK Trbovlje, neopravičeno izostala z dela, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšala v znesku 10 % neto OD,

18. Mujagič Mehmet, TOZD LLBK Trbovlje, neopravičeno izostal z dela, vzel dežnik sodelavca, izrečen ukrep — javni opomin,

Vrata

19. Dabič Borislav, TOZD LLBK Trbovlje, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin,

20. Vinter Marija, TOZD LLBK Trbovlje, malomarno opravljala svoje delovne dolžnosti, izrečen ukrep — opomin,

21. Kastelic Ljudmila, TOZD LLBK Trbovlje in Rajner Barica, TOZD LLBK Trbovlje, povzročili nered v TOZD, izrečen ukrep — javni opomin,

22. Bezjak Janez, mat. št. 3018, TOZD Proizvodnja aluminija, imel nedostojen odnos do sodelavca, izrečen ukrep — javni opomin,

23. Franc Rodošek, mat. št. 5754, TOZD Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, plačilo pavšala v znesku 40 % neto OD,

24. Janez Zelenjak, mat. št. 5126, TOZD Proizvodnja aluminija, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — opomin, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 10 % neto OD,

25. Franc Tašner, mat. št. 5662, TOZD Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 30 % neto OD,

26. Šeruga Lovrenc, mat. št. 3170, TOZD Proizvodnja aluminija, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — opomin in

plačilo pavšala v znesku 5 % neto OD,

27. Alojz Herga, mat. št. 5647, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % neto OD,

28. Kovačec Marjan, mat. št. 4932, TOZD Proizvodnja aluminija, neopravičeno zapustil dela in odšel domov, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo pavšala v znesku 6 % neto OD,

29. Mernik Maks, mat. št. 5599, TOZD Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja in plačilo pavšala v znesku 40 % neto OD,

30. Zlatko Vesenjāk, mat. št. 5755, TOZD Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšala v znesku 10 % neto OD,

31. Alojz Zebec, mat. št. 5479, TOZD Proizvodnja aluminija, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — opomin in plačilo pavšala v znesku 5 % neto OD,

32. Nada Tominc, mat. št. 3887, DS skupne službe, nedostojno obnašala ob priliki prireditve, ki so jo pripravili dijaki ptujske gimnazije, izrečen ukrep — opomin,

33. Franc Kokol mat. št. 737, Roman Kovačič, mat. št. 5327 TOZD Tovarne glinice, zapustila delo ter nista javila svojemu predelavcu, da dela, ki jima je bilo določeno ni mogoče opraviti, izrečen ukrep — opomin,

Ali bomo odslej jedli joulorično hrano?

Kalorično izhaja iz kalorije. Ker pa je kalorija kot enota prepovedana in namesto nje uporabljamo Joul (beri džul), bi bilo logično, da bi tudi hrana bila joulorična. Če ne pri hrani, pa bomo pravgotovo pri premogu morali odslej reči, da je jouloričen in ne kaloričen.

Marsikdo se bo verjetno vprašal, v čem je greh kalorije, da so njeno uporabo morali prepovedati. Pri tem je naprej treba vedeti, da ja kalorija (bila) enota za toplotno energijo. Vemo pa, da je še vrsta drugih oblik energije, električna, mehanska, atomska itd. Vse te energije se v vsakdanji praksi medsebojno spreminjajo in prehajajo iz ene v drugo obliko. Npr. pri termoelektrani se akumulirana kemična energija v premogu z zgorevanjem le-tega spremeni v toplotno, ki se preko potencialne energije vodne pare, katera se pri ekspanziji v parni turbini spremeni v kinetično t.j. na vrtenje generatorja, ki na koncu oddaja električno energijo. Vidimo, da je od premoga do elektrike nastala cela vrsta medsebojnih sprememb in prehodov iz ene oblike energije v drugo. Zaradi tega je potrebno te energije medsebojno primerjati in preračunavati in so ravno pri tem »grehi« in pomanjkljivosti kalorije v primerjavi z drugimi enotami. Kalorijo samo ne moremo neposredno preračunavati v druge tehnične enote, ampak moramo vedno uporabljati pretvorbeni faktor. Če tega opusti-

mo ali pozabimo, potem pri izračunu pride do velikih napak. Zaradi te neuskklajenosti pravimo, da kalorija ni koherentna enota. Zakon o merskih enotah pa prepoveduje uporabo nekoherentnih merskih enot. Zaradi tega bomo odslej v strokovni literaturi namesto kalorij zasledili joule, ki je manjša enota in ima vrednost nekaj manj kot četrtrino kalorije ali točneje: $1 \text{ cal} = 4,1868 \text{ J}$

Možna je tudi zveza med kalorijo in drugimi enotami, tako je $1 \text{ cal} = 1,163 \text{ kWh}$. Lahko bi jo primerjali še z ostalimi. Sama kalorija kot enota pa je definirana na osnovi potrebne toplote za segrevanje vode, in sicer tako, da 1 cal predstavlja toploto potrebno, da 1 kg vode segrejemo za 1°C , točneje, da 1 kg vode segrejemo od $14,5$ na $15,5^\circ \text{C}$.

Joul kot enota za toplotno energijo pa nima osnove v tehniški praksi ampak je izpeljana iz drugih tehniških enot in ga lahko enostavno primerjamo z drugimi enotami na sledeč način: $1 \text{ J} = 1 \text{ Nm} = 1 \text{ Ws} = 1 \text{ kgm}^2\text{s}^{-2}$ ... itd.

Torej vidimo, da lahko Joul brez vmesnih faktorjev primerjamo in pretvarjamo v druge tehniške enote. Zaradi tega strokovno rečemo, da je Joul skladna ali koherentna enota z osnovnim mednarodnim merskim sistemom, ki ima za osnovo m, kg, s, K, A (meter, kg sekunda, Kelvin, Amper).

Poglejmo, kako bodo izgledale nekatere vrednosti goriv v joulih:

Gorivo	Kurilna vrednost:
Lignit	15.000 — 19.000 kJ/kg
rjavi premogi	15.000 — 22.000 kJ/kg
črni premogi	28.000 — 36.000 kJ/kg
metalurški koks	ca 30.000 kJ/kg
zemeljski plin	25.000 — 40.000 kJ/m ³
generatorski plin (mešani)	ca 6.500 kJ/m ³
koksarniški plin	ca 16.500 kJ/m ³
nafta	ca 40.000 kJ/kg
mazut	40.000 — 42.000 kJ/kg
benzin	42.000 — 45.000 kJ/kg

Disciplinski ukrepi

(Nadaljevanje s 7. strani)

34. Lebar Janez, mat. št. 5510, TOZD Tovarne glinice, 23. 3. 1981 v nočni izmeni odklonil dela oz. naloge, izrečen ukrep — opomin,

35. Marija Topolovec, mat. št. 3943, zapustila dela in naloge ter odšla domov brez dovoljenja, v času do inventure per 30. 6. 1980 in per 30. 9. 1980 opuščala kontrolo nad drobnim inventarjem v uporabi in je zaradi tega prišlo do manjka v točilnici obrata družbene prehrane, ker se je dne 28. 3. 1981 nedostojno obnašala v obratu družbene prehrane ob priliki prireditve, ki so jo pripravili dijaki ptujske gimnazije, izrečen ukrep — javni opomin in povrnitev materialne škode v znesku 1.146,39 din,

36. Štefka Iljevec, mat. št. 4517, DS skupne službe, ker je v času do inventure per 30. 6. in per 30. 9. 1980 opustila oz. opuščala potrebno kontrolo nad drobnim inventarjem v uporabi in je zaradi tega prišlo do manjka v točilnici obrata družbene prehrane, izrečen ukrep — opomin in povrnitev materialne škode v znesku 1.146,39 din,

37. Janez Tilli, mat. št. 5762, TOZD Proizvodnja aluminija, 16. 5. 1981 neopravičeno izostal z dela, od 16. 6. 1981 sploh ne prihaja na delo, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja v TOZD Proizvodnji aluminija, plačilo pavšalne odškodnine v znesku 40 % neto OD.

Na bazenu

KOPALIŠČE V KIDRIČEVEM

Vroče poletje privabilo veliko kopalcev

Letos smo lahko resnično zadovoljni s kopalno sezono, saj je kopalništvo v Kidričevem s svojo čisto vodo in prijetnim okoljem privabilo veliko kopalcev.

Sindikata je letos poskrbel za svoje delavce in organiziral prodajo sezonskih kart. Tako so vsi zaposleni imeli možnost brezplačno koristiti letno kopalništvo, prav tako pa tudi njihovi otroci, stari do sedem let, za otroke starejše od sedem let pa je bilo potrebno plačati 50 din. Prav toliko pa so za ponujeno ugodnost plačali naši upokojeanci in nezaposleni zakonci naših delavcev.

Prodali smo:

618 sezonskih kart za naše delavce

491 sezonskih kart po 50 din
93 sezonskih kart otrokom do sedem let

Pri prodaji vstopnic smo zbrali približno 600 000 din. Zaradi izredno toplega vremena smo prodali tudi precej brezalkoholnih pijač — sokov in predvsem piva in ocenjujemo, da smo zanje dobili približno 500 000 din.

Letna sezona se počasi približuje h koncu in naša razmišljaja o bazenu segajo že v naslednje leto. Potrebno bo popestriti ponudbo hrane in pijače in raziskati možnosti raznih rekreacijskih vrst na tem prostoru.

Letošnji obiski so nam pokazali, da imajo ljudje radi to okolje in se v njem ugodno počutijo. A. Krajnc

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega očeta, dedka in tasta

ANDREJA TOPLEKA

se iskreno zahvaljujemo vsem njegovim sodelavcem, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Marjana, sin in hčerka z družinama, ter ostalo sorodstvo

Razpis za podelitev zlatega znaka

1. Komisija za odlikovanja in nagrade TGA na osnovi določil 7. člena pravilnika o zlatem znaku, srebrnem znaku, imenovanju za častnega člana in jubilejni listini TGA

o b j a v l j a

razpis za podelitev zlatega znaka, ki ga bomo podelili ob to varniškem prazniku.

2. V letu 1981 bodo na osnovi določil 4. člena pravilnika podeljeni 4 zlati znaki. Po en zlati znak se lahko podeli posamezniku, ki je zaposlen v delovni organizaciji in je dober delavec, discipliniran, družbenopolitično aktiven v delovni organizaciji in izven nje ter ima pravilne tovariške odnose, za naslednja področja dejavnosti:

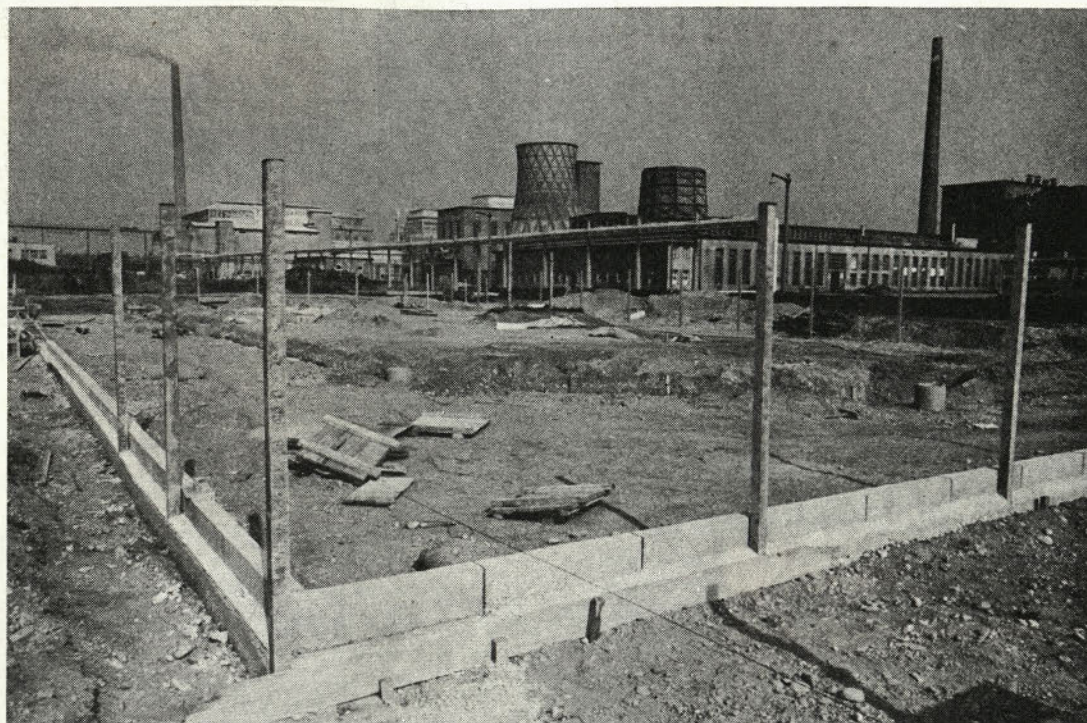
- gospodarsko,
- samoupravno,
- ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- družbenopolitičnih organizacij.

Zlati znak se lahko podeli tudi delovnim skupinam, samoupravnim organom ter družbenopolitičnim organizacijam.

3. Zlati znak se podeli delavcem, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da ima 25 let delovnega staža v delovni organizaciji,
- da je prizadeven in dober delavec,
- da ima zasluge pri razvoju delovne organizacije,
- da je družbenopolitično in samoupravno aktiven v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah delovne organizacije,
- da je aktiven v širši družbenopolitični skupnosti.

Izjemoma se podeli zlati znak tudi osebi izven delovne organi-

zacije za posebne zasluge pri razvoju delovne organizacije, samoupravljanja in družbenopolitične aktivnosti.

4. Pismeni predlog za podelitev zlatega znaka lahko pošljejo komisiji za odlikovanja in nagrade TGA v razpisnem roku:

- vsak poslovodni organ,
- izvršni odbori OOS v TOZD in DSSS,
- osnovne organizacije ZK TOZD in DSSS,
- vsak delavski svet TOZD in DSSS,
- osnovna organizacija ZSMS,
- aktiv ZB NOV TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

5. Predloge za podelitev zlatega znaka dostavite komisiji najpozneje do 1. 10. 1981.

Razpis za podelitev srebrnega znaka

Komisije za odlikovanja in nagrade TOZD in DSSS na osnovi določil 17. člena pravilnika o zlatem znaku, srebrnem znaku, imenovanju za častnega člana in jubilejni listini

o b j a v l j a j o

razpis za podelitev srebrnega znaka, ki ga bomo podelili ob tovarniškem prazniku.

V letu 1981 bo na osnovi določil 19. člena navedenega pra-

vilnika v posameznih TOZD in DSSS podeljenih:

- v TOZD tovarna glinice, 4 srebrni znaki;
- v TOZD proizvodnja aluminija, 6 srebrnih znakov;
- v TOZD predelava aluminija, 2 srebrna znaka;
- v TOZD livarna lahkih barvnih kovin, 3 srebrni znaki;
- v TOZD vzdrževanje, 6 srebrnih znakov;
- v TOZD promet, 2 srebrna znaka;
- v TOZD kontrola kvalitete, 1 srebrni znak;
- v DSSS, 4 srebrni znaki.

Srebrni znak se podeli posameznikom, lahko pa tudi delovni skupini.

Srebrni znak dobijo delavci, ki imajo:

- najmanj 10 let delovnega staža v delovni organizaciji,
- da so prizadevni in dobri delavci in si pri delu posebno prizadevajo,
- da so aktivni v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah v delovni organizaciji.

Pismeni predlog za podelitev srebrnega znaka lahko pošljejo komisijam za odlikovanja in nagrade TOZD oz. DSSS v razpisnem roku:

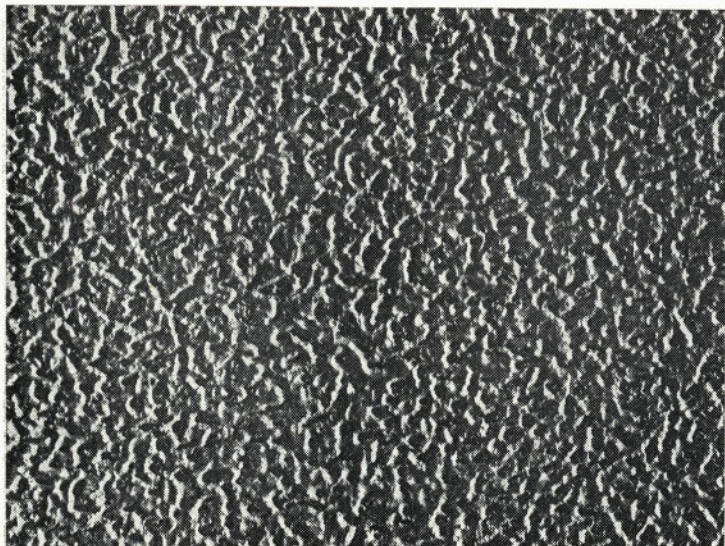
- poslovodni organ TOZD oz. glavni direktor in direktorji sektorjev za DSSS,
- izvršilni odbor OOS TOZD oz. DSSS,
- osnovna organizacija ZK TOZD oz. DSSS,
- delavski svet TOZD oz. DSSS,
- osnovna organizacija ZSMS TOZD oz. DSSS,
- aktiv ZB NOV TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Predloge za podelitev srebrnega znaka dostavite komisiji najpozneje do 1. 10. 1981.

Elektroliza

Al pločevina

Naši praktikanti

Poletni meseci so za večino zaposlenih čas zasluženega od diha, za mlade, ki se šolajo, pa je to čas, ko se spoznavajo s svojim bodočim delom. Ta mesec je bilo v naši delovni organizaciji zaposlenih 96 študentov in dijakov, štipendistov TGA. Nekaj teh mladih ljudi sem vprašala, kako so se počutili pri nas in kakšne vtise bodo ponesli s seboj.

ZDENKA RODOŠEK,

letos sem prvič na praksi. Končala sem prvi letnik srednje ekonomske šole. Delam v sindikatu. Zelo sem zadovoljna s tem, da to, kar so nas v šoli naučili, lahko sedaj koristno uporabljam. Delo mi je zelo zanimivo, saj se srečujem s ljudmi, ki prihajajo v sindikat po razne naročilnice in podobno. Per kratkim pa smo imeli veliko dela z razdeljevanjem kart za letno kopališče. Večkrat grem tudi v kopirnico in po pošti, zato sem spoznala že veliko ljudi. lahko rečem, da mi je zelo všeč in vesela sem, da prakso lahko podaljšam še za mesec dni.

JANKO BELŠAK, srednja ekonomska šola. Na prakso sem bil razporejen v sektor za plan, organizacijo in AOP. Letos sem prvič na praksi, ker sem lani sodeloval na mladinski

delovni akciji v Brkinih in sem bil obvezne počitniške prakse oproščen. Prvi dan so me v sektorju seznanili s sodelavci, ki so me lepo sprejeli. Že drugi dan sem začel s svojo redno delovno obveznostjo, kajti dela je bilo veliko in potrebno ga je bilo vestno opravljati. Spoznal sem veliko koristnega in odhajam s prijetnimi vtisi. Naslednji mesec si bom poskušal poiskati kakšno sezonsko delo, če ga bom le dobil. Šolske knjige so tako drage, da je potrebno gledati na vsak dinar.

BRANKO LEŠNIK, VTŠ. Na praksi v TGA sem že tretjič, tako da nisem imel problemov pri samem uvajanju v delovni proces. Že drugič sem v tehnološki pripravi dela v tozdu Vzdrževanje, ki me tudi štipendira. Praksa, opravljena v TGA, spada v sklop enomesečne obvezne prakse, ki jo zahteva šola, tako da me drugi mesec čakajo še dnevnik in nekaj izpitov, ki mi jih je ostalo še za zadnji letnik.

BOJAN VAUDA, strojna tehniška šola. Končal sem drugi letnik srednje tehniške šole in na praksi sem v tozdu Predelava aluminija, kjer rišem načrte. Všeč mi je, da sem v TGA, saj prihajam v službo kar s kolesom. Zadovoljen sem tudi s toplo malico in sploh lahko rečem, da sem se na praksi zelo dobro počutil.

MOJCA CAFUTA, kemijska šola Ruše. Letos opravljam prakso prvič v tozdu Kontrola kvalitete. Končala sem prvi letnik kemijske šole. Delo, ki ga na praksi opravljam, me zelo veseli in tudi zanima. Nekatere stvari sem se dodatno naučila in teoretično delo povezala s prakso. Ko bom končala s prakso, bom šla na počitnice in zagotovo mi bo dolgčas po delu v laboratoriju.

Izdaja delavski svet tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Janez Bedrač — predsednik, Franc Vreže, Lili Metličar, Viktorija Petauer, Ivan Obran, Anton Zdravec, Franc Selinšek, Vera Peklar — odgovorna urednica — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. — Tiska in tehnično urejuje: Ptujška tiskarna, Ptuj — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo — Naklada 3.000 izvodov — Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975.

Kemija

*Kemija to je čudovita stvar,
če kaj prav ne zmešaš,
v razmerju ena proti dva,
hitro se ti pokaže reakcija,
bum — puf — au.*

*Eksikator to je čudo,
če se opečeš,
hitro opekline v njega daj,
ohladila se bo
in tudi vlažna ne bo.*

*Merilna bučka ima postavbo,
da je kaj,
dolgi vrat,
čez boke je široka,
noge pa skupaj zaraščene ima.*

*Ioni,
to družina električno nabitih je atomov,
prav tako so tu očetje in pa mame,
kemijsko izraženo anioni in kationi,
elektroliza pa je njihov svet.*

*Jedrska energija,
sedaj, ko pa moda je na višku,
pa tudi atomska energija,
malo še,
pa svetili si bo z njo.*

*Aluminij to glasilo je tovarne,
boksit pa glavna surovina je,
kdor pa ne verjame,
naj pogleda v proizvodnjo
in v administracijo.*

Mojca CAFUTA

Odlitki

VABILO

V soboto, 19. septembra 1981, ob 19. uri
bo v dvorani restavracije TGA
v Kidričevem nastopil

SLOVENSKI OKTET

Vstopnice dobite pri poverjenikih
v TOZD in DSSS